

واحد یادگار امام خمینی (ره)

زیست‌شناسی

برای گروه‌های معماری و هنر

تألیف:

مریم بی‌خون، تربیت، رضیه تقوی‌زاد،
سیدافشین حسینی‌بلداجی، سیده‌مه‌دخت مداح،
و فرهنگ مرادی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره)

عنوان و نام پدیدآور	: زیست‌شناسی برای گروه‌های معماری و هنر / مریم بی‌خوف‌تربیتی ... [و دیگران].
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یادگار امام خمینی (ره)، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۷ ص.: مصور.
شابک	: 978-964-10-4732-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: تألیف مریم بی‌خوف‌تربیتی، راضیه تقوی‌زاد، سیدافشین حسینی‌بلداجی، سیده مهدخت مداح و فرهنگ مراقبی.
موضوع	: معماری و زیست‌شناسی
موضوع	: Architecture and biology
موضوع	: معماری -- جنبه‌های زیست محیطی
موضوع	: Architecture -- Environmental aspects
شناسه افزوده	: بی‌خوف‌تربیتی، مریم
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یادگار امام خمینی (ره)
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶/۹۲۳۹/۷۲۰۲۷ NAT۵۲۳
رده بندی میوهی	: ۷۲۰/۲۷
شماره کتابشناسی	: ۲۷۲۰۲۸۶

تاریخ حواست : ۱۳۹۶/۰۲/۱۸

تاریخ پاسخگویی :

کد پیگیری : ۳۱۹۰

عنوان: زیست شناسی برای گروه‌های معماری و هنر

مولفان: مریم بی‌خوف‌تربیتی، راضیه تقوی‌زاد، سیدافشین حسینی‌بلداجی، سیده مهدخت مداح، فرهنگ مراقبی

ویراستار ادبی: فریده قیدارپور

طراح جلد: مرجان صلواتی

صفحه‌آرا: زهره قیدارپور

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۷۳۲-۲

قیمت: ۱۵۵۰۰ تومان

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶

چاپ: اول

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره)

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

مراکز فروش:

نشر و پخش ایده پرداز: خ انقلاب، خ اردیبهشت، کوچه نوروز پلاک ۲۷ - تلفن: ۶۶۹۶۶۷۶۵-۰۹۱۲۷۹۸۰۸۱۹

موسسه توزیع و نشر دانش‌نگار: خ انقلاب، خ ۱۲ فروردین، نبش شهید وحید نظری پلاک ۱۴۲ - تلفن: ۶۶۴۰۰۲۲۰-۶۶۴۰۰۱۴۴

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	دیاچه
۹	فصل اول: اهمیت زیست‌شناسی و محیط زیست
۲۱	فصل دوم: شنایی با انواع موجودات زنده
۳۹	فصل سوم: ساختار سلول
۵۳	فصل چهارم: سازه سلول
۶۵	فصل پنجم: ساختار پیکر گیاهان
۷۵	فصل ششم: ساختار پیکر جانوران
۹۳	فصل هفتم: بوم‌شناسی
۱۰۵	فصل هشتم: سازش‌های عملکردی و ریخت‌شناسی گیاهان
۱۱۷	فصل نهم: سازش‌های عملکردی و ریخت‌شناسی جانوران
۱۲۷	فصل دهم: تکامل انسان و شهرسازی
۱۳۹	فصل یازدهم: تولید مثل
۱۵۱	فصل دوازدهم: مشکلات عصر جدید و سلامت انسان
۱۶۳	فصل سیزدهم: توسعه پایدار
۱۶۹	فصل چهاردهم: طبیعت‌الهام بخش طراحان
۱۸۱	کتابنامه

دیباچه

واحد درسی زیست پیش از سال ۱۳۹۳ به سرفصل درسی گروه هنر و معماری افزوده شده و تدریس این واحد به همکاران گروه زیست‌شناسی محول گردید. کمیته تخصصی گروه زیست‌شناسی با توجه به جدید بودن موضوع، تدوین کتابی در این خصوص را به جمعی از همکاران با تجربه دانشیار و استادیار شامل آقایان و خانم‌ها، فرهنگ مراقبی، سیده مهدخت مداح، سیدافشین حسینی‌بلداجی، مریم بی‌خوف‌تربتی و راضیه تقوی‌زاد؛ تحت سرپرستی دکتر فرهنگ مراقبی محول نمود.

تجربه قبلی همکاران زیست‌شناسی در تدریس درس زیست در گروه‌های مختلف فنی، کشاورزی و علم پایه نشان داده بود که تدریس محض زیست‌شناسی با توجه به این که دانشجویان سابقه‌ای از زیست‌شناسی نداشته و کاربرد آن برای آن‌ها مشخص نمی‌باشد مورد توجه دانشجویان قرار نمی‌گیرد از صرف یک تدریس نباید به گونه‌ای باشد که خللی به بحث‌های واحدهای تخصصی رشته وارد نشود بنابراین همکاران ضمن پایبندی به سرفصل مصوب شورای انقلاب فرهنگی متناسب با هر رسد و گروهی تغییراتی در داخل متن به وجود می‌آوردند تا برای دانشجویان جذاب‌تر باشد. در گروه هنر و معماری هم به همین ترتیب عمل گردیده است. کتاب حاضر در سال ۱۳۹۴ در دو ترم به صورت جرعه بهیبه و توسط گروه در ۱۱ کلاس تدریس گردید و متناسب با بازخورد از دانشجویان و گروه معماری تغییراتی در آن به وجود آمد تا ضمن جذاب بودن برای دانشجویان احساس تعلق نیز در آن‌ها به وجود آید از طرف دیگر دانشجویان محترم واحدهای تخصصی مانند انسان، طبیعت، معماری، نیایی طرح معماری و درس مهم آشنایی با معماری معاصر را در ترم‌های بعدی دارند (و اخیراً هم واحد معماری بیونیک) که توسط اساتید تخصصی گروه معماری ارائه می‌گردد بنابراین در این درس نیز صرفاً دانشجویان با زیست‌شناسی به خصوص دلایل حیات، معرفی سلول و کارکردهای آن به عنوان یک واحد مستقل و هماهنگ با کل بافت، اندام و بدن، علت استحکام بدن گیاهان و جانوران، نمونه و مت در مقابل شرایط محیطی آشنا نموده همچنین در بسیاری از قسمت‌ها با انتخاب عکس‌ها بدن موجودات زنده و سازه‌های ساخته شده مطلب را کاربردی نموده و وارد مباحث تخصصی که بعداً توسط استادان زنده گروه‌های معماری ارائه می‌گردد نشده‌اند و همه این‌ها در شرایطی است که از سرفصل مصوب نیز رعایت شده است. لازم به ذکر است کلیه نویسندگان در نوشتن کتاب فوق به صورت مساوی سهیم بوده و از امتیاز برابر برخوردار می‌باشند. در پایان نویسندگان کتاب امیدوارند این کتاب گامی کوچک در راه توسعه معماری سبز و پایدار گردد.

فرهنگ مراقبی، سیده مهدخت مداح، سیدافشین حسینی‌بلداجی، مریم بی‌خوف‌تربتی و راضیه تقوی‌زاد